

Ellen Nystedt
Områdesskydd
Naturavdelningen
036-39 50 60

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Säbybranten i Jönköpings kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Säbybranten, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2).

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara senvuxen barrblandskog med inslag av kalktallskog, hållmarkstallskog, rasbranter med senvuxen ek och kortvuxen tall, bäckraviner och källflöden med jämn, hög luftfuktighet samt partier med triviallövskog med dess biologiska mångfald.
- bevara och återskapa olikåldrig, varierad ekdominerad löv-tallskog med förutsättningar för stor artrikedom.

Syftet ska uppnås genom att:

- planterade granbestånd avvecklas och omförs till löv-tallskog.
- östra delområdet restaureras till ekdominerad löv-tallskog varpå gran regelbundet hålls efter.
- reservatet i huvudsak lämnas till fri utveckling men restriktiva skötselåtgärder kan vidtas vid utebliven naturlig dynamik eller oönskad förändring av successionsfördelning eller trädslagsblandning för att bibehålla områdets biologiska mångfald knuten till områdets mångfald av habitat och strukturer.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Säbybranten
Beslut om Natura 2000	Nej
Areal	33,4 hektar
Kommun	Jönköping
Socken	Skärstad
Lägesbeskrivning	5 km västnordväst om Skärstads kyrka
Fastigheter	Skärstads-Säby 1:4
Fastighetsägarkategori	Enskild
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länssstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturreservatet består av två separata områden varav det större, västra är långsträckt och mycket svårtillgängligt. Området som angränsar till väg E4 (E4:an) består av en västvänd brant med en total höjdskillnad om 150 meter. Branten präglas av en tät barrblandskog men på hällar och i de brantaste partierna växer triviallövsräd liksom tall- ekskog av bergig typ. Det mindre området (område 2, bilaga 1) återfinns nordost om det större området och utgörs av en höjd bevuxen med ädel- och triviallövsräd i olika successionsstadier samt tall och gran. Många träd är gamla och senvuxna och visar spår av ett tidigare betat landskap.

Det som karakteriserar Säbybranten är barrblandskogens variation med inslag av ädellövsräd, kalk- och hällmarkstallskog, rasbranter med senvuxen ek och kortvuxen tall, bäckraviner och källflöden samt partier med triviallövsräd. Därutöver är områdets topografi och otillgänglighet utmärkande.

För mer information om området och dess naturvärden hänvisas till skötselplanen (bilaga 2).

Reservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom reservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar.

2. uppföra stängsel, undantaget att efter tillstånd från Länsstyrelsen upprätta beteshägn inom föreskriftsområde 3 (bilaga 1).
3. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning.
4. anordna upplag av något slag.
5. dika eller dikesrensa.
6. bedriva täkt av något slag.
7. uppföra byggnad, parkeringsplats, campingplats eller annan anläggning.
8. framföra motordrivet fordon med undantag för uttransport av fällt vilt med mindre fordon på fastmark.
9. plantera in för området främmande arter.
10. anlägga väg, led, bro eller spång.
11. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn.
12. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringssämnen.

***B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE
FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT
TÅLA VISS INTRÅNG***

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning och skyltning av reservatet.
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. utförande av restaureringsåtgärder i enlighet med syftet som inom föreskriftsområde 2 (bilaga 1) innefattar främjande av lövföryngring, tallföryngring och dimensionstillväxt genom förtida avveckling av gran, begränsande av gran och slyuppslag samt uppförande av viltstängsel.
4. utförande av restaureringsåtgärder i enlighet med syftet som inom föreskriftsområde 3 (bilaga 1) innefattar friställande av ek, tall och grova lövträd, främjande av föryngring av tall och lövträd, samt avveckling av gran och röjning av lövsly.
5. utförande av punktvisa löpande naturvårdsinriktade skötselåtgärder för att uppnå syfte och bevarandemål med naturreservatet, vilket inom föreskriftsområde 3 (bilaga 1) innefattar friställande av solitärträd, föryngring av ek och tall, säkerställande av önskad trädslagsblandning och skapande av stående död ved.
6. utförande av enstaka, punktvisa naturvårdsinriktade skötselåtgärder i enlighet med syftet vilket inom föreskriftsområde 1 och 2 (bilaga 1) innebär åtgärder för begränsande av gran och gynnande av solbelysta och/eller döda stammar av tall och lövträd samt gynnande av lövträd i fuktiga miljöer.
7. fysisk begränsning av främmande och/eller invasiva arter.
8. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

***C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET***

Inom reservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fasta naturföremål eller hela eller delar av döda träd eller buskar.
2. plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar, med undantag av matsvamp för husbehov.
3. samla in ryggradslösa djur med hjälp av fällor.
4. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som framgår av B-föreskrifterna ovan och som preciseras i fastställd skötselplan (bilaga 2). Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av vägar, områden som tidigare bergskrotats utmed E4:an och en 15 meter bred zon från dessa, vajrar och andra säkerhetsanordningar i anslutning till den skrotade branten. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för underhåll av viltstängsel längs E4:an inklusive röjning inom en 5 meter bred zon från stängslet. Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande som i förväg har godkänts av Länsstyrelsens reservatsförvaltning eller för vilka Länsstyrelsen utfärdat tillstånd.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller/kan komma att gälla för området.

Bakgrund

Säbybranten nyckelbiotopinventerades i omgångar av Skogsstyrelsen mellan åren 1996-2003. Nästan hela området har klassats som antingen nyckelbiotop eller naturvärdesobjekt. Vid en utvärdering över all mark med höga naturvärden inom projektet Östra Vätterbranterna bedömdes Säbybranten tillsammans med 11 andra områden vara i behov av ett långsiktigt skydd i form av naturreservat. Markägaren till Säbybranten fick 2005 ett informationsbrev med information och förslag om att bilda naturreservat. Länsstyrelsen hade sedan kontakt med markägaren under 2005 och 2006. En överenskommelse om preliminär avgränsning träffades 2006 och en värdering beställdes i september samma år. I samband med förhandlingar mellan anlitad förhandlingskonsult och markägaren har värderingen uppdaterats under 2011.

Inmätning av området beställdes i september 2008 och färdigställdes under juni 2009.

Samråd enligt 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen samt Jönköpings kommun.

Under våren 2011 skickades förslag till beslut och skötselplan på remiss till Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Jönköpings kommun, Trafikverket, Lantmäteriet och intresseorganisationer. Sakägare förelades samtidigt att inkomma med yttrande. Remissyttrande har inkommit från Naturvårdsverket, Jönköpings kommun, Naturskyddsföreningen Huskvarna-Grännakretsen. Samtliga tillstyrker förslaget. Naturskyddsföreningen uttrycker önskemål om att området som skyddas utvidgas i norr och söder. Naturvårdsverket har synpunkter på grad av löpande skötsel i förhållande till syfte. Alla synpunkter som inkommit har behandlats och delvis beaktats.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En

inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av de av riksdagen beslutade miljömålen. Naturreservatsbildning av Säbybranten bidrar till miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Området Säbybranten ingår i en värdetrakt för den särskilt skyddsvärda skogstypen "tall- och ekskog av bergig typ" och prioriteras för långsiktigt skydd enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens "Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län".

Säbybranten ligger inom ett område utpekad som riksintresse för naturvård (NRO06008) och har nyckelbiotopinventerats av Skogsstyrelsen. Nästan hela området är klassat som nyckelbiotop eller naturvärdesobjekt. Merparten av skogsmarksarealen utgörs av värdekärna, vilket innebär ett sammanhängande naturområde som bedöms ha en stor betydelse för flora och fauna. Områdets naturvärden återfinns främst i kryptogam-, moss- och

kärlväxtfloran och är knutna till ädellövriska löv- barrblandskogar. Många naturvärden är även beroende av en relativt jämn och hög halt av luftfuktighet. I området är tio rödlistade arter och ett drygt 20-tal signalarter funna. Bland annat förekommer de rödlistade arterna reliktböck *Nothorhina muricata* (NT), gammelekslav *Lecanographa amylacea* (VU) och rosa skärelev *Schimatomma pericleum* (NT).

Säbybranten utgör ett i raden av ett pärlband av befintliga och planerade naturreservat inom riksintresse för både naturvård (NRO06008) och riksintresse med geografisk utbredning för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § MB. Säbybranten ligger i en otillgänglig brant utmed E4:an. Inga vägar leder in i reservatet som idag är ett mycket sparsamt besökt naturområde. Länsstyrelsen prioriterar inte anordningar för friluftsliv i reservatet utan arbetar aktivt med sådana åtgärder i mer lättillgängliga naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot exploatering och rationellt brukande av mark, främst skogsbruk samt användning av gödselmedel och kemiska bekämpningsmedel. Området ska därför särskilt skyddas som naturreservat. För att bevara områdets stora variation av biotoper och höga naturvärden behövs en anpassad skötsel i form av avveckling av befintliga, jämnåldriga granbestånd och punktvisa löpande skötselåtgärder främst inom föreskriftsområde 3 (bilaga 1). Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är avsedda att ge förutsättningar för bevarande av brantskogsmiljöer med barrblandskog rik på död ved, senvuxen tall och ek samt arter knutna till dessa miljöer. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, samt i Jönköpings-Posten. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 18 juli 2011 och de gäller omedelbart även om de överklagas.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Monica Flodström beslutat och naturvårdshandläggare Ellen Nystedt varit föredragande, har även länsjurist Anna Adholmer och funktionsansvarig områdesskydd Malin Lund deltagit.

Monica Flodström

Ellen Nystedt

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning
4. Besvärshänvisning
5. Sändlista

Naturreservatet Säbybranten

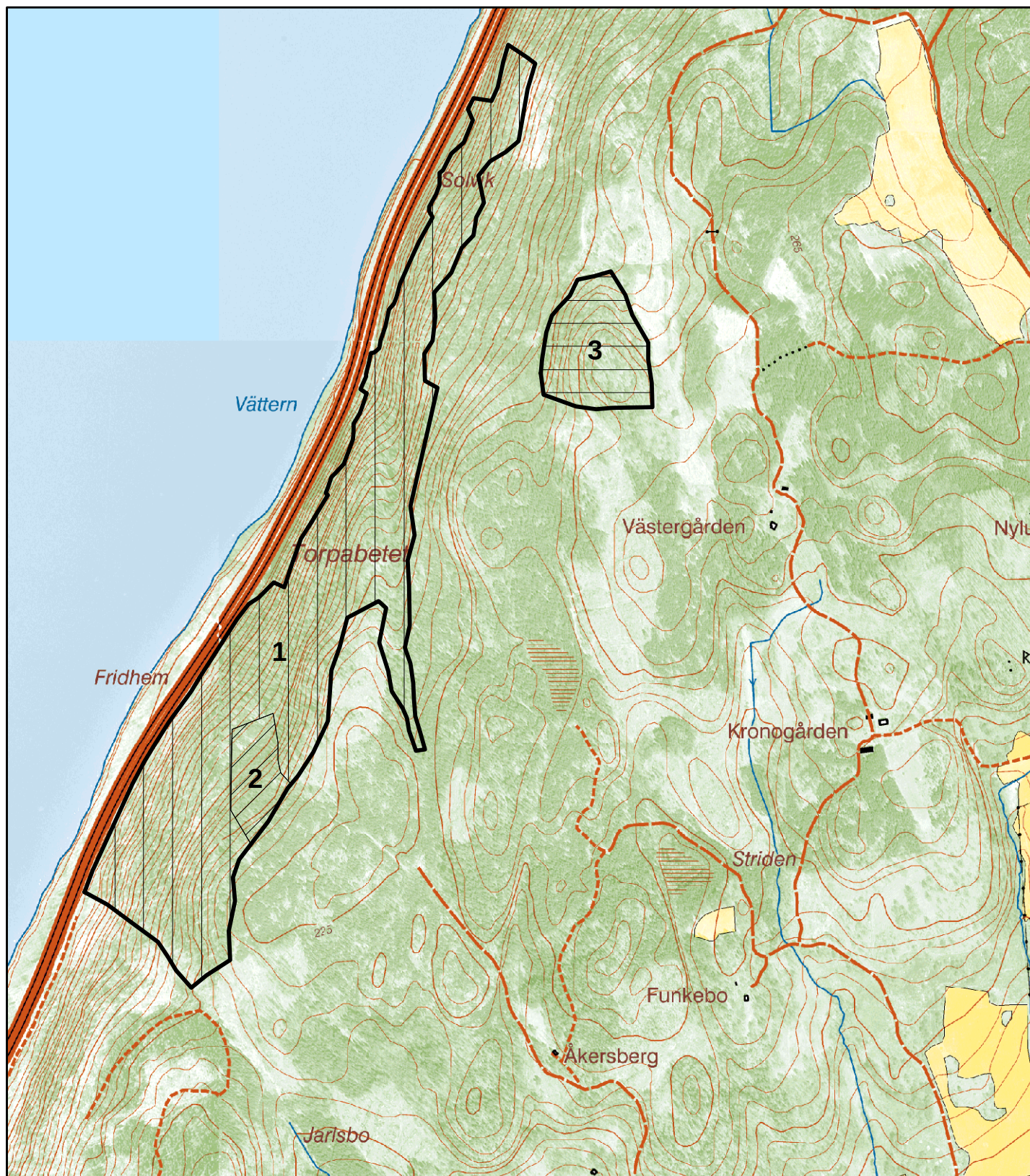
Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2011-06-15, dnr 511-10832-2005

© Lantmäteriet 2007. Ur GSD-Fastighets-
kartan ärende 106-2004/188F.

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäterverket 1999-09-16.

Teckenförklaring

- Inmätt yttergräns
- Föreskriftsområde 1
- Föreskriftsområde 2
- Föreskriftsområde 3

1:10 000

